

בעזרת השם יתברך

פרק י"ט

• תרומה •

בפרק הזה מבואר:

כמה ענייני גלגולים שיכול להתגלגל אם
לא ישוב בתשובה - האיך הרשעים
והמינים והאפיקורסים נידונים בגיהנם
- המחללי שבת נידונים בגיהנום לעולם -
מעשה בתלמיד חכם שנתגלגל בצפרדע
חמש מאות שנים והבעל שם טוב תיקן
אותו - בגודל עונש המסור - הנכנס לכלל
מלשין מוכרח להתגלגל עבור זה בכלל
נובח ולא מועיל לו להצילו מזה אפילו
למד כל התורה כולה ושמר כל מצות ה'.

פְּנִינִים יְקָרִים עַל פְּרֶשֶׁת הַשָּׁבוּעַ

ויקחו לי תרומה (תרומה כה, ב)

"לי" - לשמי (רשי"י).

אמר רבי יצחק מאיר מגור (בעל חידושי הרי"ם):

לא נברא המשכן אלא כדי להשרות שכינתו
 יתברך בתחתונים, ואף על פי כן צוה הקב"ה:
 "לי - לשמי", שיכוונו רק לעשות רצון ה' ולא כדי
 לזכות במדרגה העילאית של השראת השכינה.

אף כל מצוה אחרת שאדם מישראל עושה,
 אפילו מתן שכרה הרוחני בצידה, לא יתכוון
 להשגה הרוחנית שצפוי לו כי אם לגרום נחת רוח
 ליוצרו!

תוכן הענינים

של פרק י"ט

- א. מכואר בו כמה עניני גלגולים שיכול להתגלגל אם לא ישוב
 בתשובה.....ה
- ב. האך הרשעים והמינים והאפיקורסים נידונים בגיהנם.....ז
- ג. המחללי שבת נידונים בגיהנום לעולם.....ט
- ד. סיפור נורא - מספר שבחי בעל שם טוב.....טו
- ה. מעשה בתלמיד חכם שנתגלגל בצפרדע חמש מאות שנים
 והבעל שם טוב תיקן אותו.....טו
- ו. בגודל עונש המסור.....יז
- ז. הנכנס לכלל מלשין מוכרח להתגלגל עבור זה בכלב נובח ולא
 מועיל לו להצילו מזה אפילו למד כל התורה כולה ושמר כל
 מצות ה'.....יז
- ח. מיר ברענגען אראפ עטליכע מראה מקומות וועגען דעם
 שרעקליכען עון המר והנמהר פון מסירה, וואס איז ליידער
 לעצטענס אזוי פארשפרייט געווארען.....יח

פרק י"ט

**יבואר בו כמה עניני גלגלים שיכול להתגלגל אם לא ישוב
בתשובה**

לתחרד המשכיל ויתפחד המבין בנשאו עיניו בעוד נשמתו בו לרום השמים, ובראותו ימה וקדמה נגבה וצפונה, בשיעור הרחקתם, שיעור חמש מאות שנה מן ד' קצותיו^א - מקומות אשר עתידה לחזור ולשוב מכאן ולכאן הנפש החוטאת כעוף הפורח, ולטרוח לעלות לרום שמים ואינה יכולה, בדרכם אותה מלמעלה להכביד כנפיה להפילה ארצה.

ואם היא נפש שכבדו עונותיה עליה, דוחפים אותה בכף הקלע, כזורק אבן לארבע פינות העולם, ומתהומא דארעא עד רום רקיע, ולהניחה ליפול באין סומך ואין תומך. הולכת, נעה ונדה בתוך החושך וממשמשת באפלה "צלמות ולא סדרים"^ב.

לא זו בלבד יראה המשכיל, כי אם יוסיף לראות בחיים חיתו בבהמות יער וחית השדה, גם בעוף השמים טהורים גם טמאים ובכל השרץ השורץ על הארץ - גופות אשר עתידה נפשו להתגלגל בתוכם אם יחטא ואשם ותמות בחטא. וידמה בחייו במחשבתו וברעיונו כאילו עתה הוא מגולגל בתוכם. ומה צער ודאגה יכול להגיע לו בהתהפך מצורת אדם לצורת הולך על ארבע או לדמות שקץ מרבה רגלים, המתגלגל עצמו בטיט ורפש ובכל צואה יתגלע. וירתע ויזדעזע וישוב לאחוריו.

גם ישא עינו אל ההרים וגבעות ואבני השדה ולאבן מקיר ויחשוב, אם ישקעו נפשו בהן על חטאתיה ויהיה לאבן,

(א) עיין חגיגה יג, א.

(ב) איוב י, כב.

ותסמר שערות בשרו בחשבו בצער הגדול הזה המגיע לנפשו.

גם יסתכל בימים ונהרות בארות ומעינות, אם יתגלגל נפשו בהם להיותה נחנקת תמיד ולהיותה שטופה בקלחות ובשקתות המים בלי מנוח ומרגוע רגע. ויחרדו אבריו גם תאחו בשרך פלצות בראותך שוחה עמוקה וביב ורפש וטיט, בחושבך אם יטביעו נפשך שם אם יחייבוה חטאתיה - כמה מהקלון והבזיון והחרפה מגיע לה וכמה ירגיש מהצער. גם בראותך אנשים מוכים בשבט ברזל ובמכות משונות, גם אם תהיה נפשך בצער זה התוכל לסבול? ובחשבך כל זה בחיך יתפררו כל עצמותיך ותחזור לאחריך ולא תחטא, כי כל אלו מאורעות המגיעות לנפש החוטאת במותה בחטאה בלי תשובה.

ואתה בן אדם, למה לא תחוס עיניך על נפשך הרכה והענוגה, אשר לא נסתה כף רגלה הצג על הארץ, כי בת מלך היא לתתה בידך לגדופים לעשות בה נקמות? כי מה תענה לאביה שבשמים כשיבקשנה ממך? עוד מי לך פה להשיב ומצח להרים ראש! וקודם לבוא זה למה לא תחשוב כי אין אתה והכל אתה. אין אתה - אם תמות בחטאות ואשמות. והכל אתה - אם תמות בתשובה בנפש טהורה ומנקה מכל מום, זכה וברה. וכיון שהיכולת בידך, בן אדם, להציל מצרות נפשך - למה תתרשל ליכנס בהיכל מלך ולהתעדרן עצמך בגן אלהים ולהיות מושל במלאכים אשר הם ישרתונך, בהמליכך יוצרך להיות מלך בש"י עולמות שנאמר¹ "להנחיל אוהבי יש" ובש"ס עוד עולמות במתנה, שנאמר² "שם עולם אתן לו". ולאיש אשר אלה לו לא ינום ולא יישן כי אם לרוץ בכל כוחו ולעשות

(ג) משלי ח, כא.

(ד) ישעיה נז, ה.

(ה) כדאיתא באותיות דרבי עקיבא אות י.

לו אבר כיונה לעוף ולשכון אל המנוחה ואל הנחלה, ולא להתאוות בישיבה דירה חשוכה ומסיבה טמאה רבת המהומה היא ישיבת העולם הזה בלי תשובה.

למה בן אדם לא יעלה על רוחך, שכל המאבד עצמו לדעת כי אין מקום לחוס ולרחם עליו, ואתה מאבד עצמו לדעת, כי אין מקום לחוס ולרחם עליו ואתה עצמך בידך ביודעך דרך אשר בו תוכל לברוח להציל ממות נפשך ומכל מאורע רע אשר תוכל להגיע לה, ואתה מתרשל, ואם תאמר! הדרך הקשה! לא כן, כי אם דרך מישור שלא יתנגפו בו רגליך בלכתך בתוכו, דרך ישכון אור בלי פוקה ומכשול. דרך שאין בו שטן ופגע רע. דרך אשר הנכנס בתוכו מוצא עצמו באבר כנשרים לעוף ולשכון במקום אשר אין מלאך ושרף יכול להגיע שם, תחת כסא אדון נשמות, ה' צבאות שמו. הוא דרך תשובה שנברא ליסוד עולם 'דרך סגולה להפך לאדם בריה חדשה אף לזקן ושבע ימים יהפכו כנולד', דרך תמן שובע, תמן ריוח הרבה ברגע אחד, דהשג - העונות נעשים זכיות", עד כאן לשון ספר שבט מוסר.

האיך הרשעים והמינים והאפיקורסים נידונים בגיהנם

והנה יש רשעים שנידונין בגיהנם לדורי דורות, כמובא לעיל, וכמובא בגמרא^ז, וזה לשונו: המינין והמסורות^ח, והאפיקורסים שכפרו בתורה, ושכפרו בתחיית המתים, ושפירשו מדרכי צבור, ושנתנו חיתיתם בארץ חיים [ומובא

(ז) ז"ח רות פה, א', ועיין פסחים נד, א.

(ז) עיין ירושלמי חגיגה ב' א', זוהר נשא קכג, א.

(ח) עיין יומא פו, א'.

(ט) ראש השנה דף י"ז עמוד א'.

(י) ובכלל זה אלו שמסרו חבריהם למשפט קודם שקבלו על הרשאה ורשות מבית דין כשר.

(שס) בגמרא, אמר רב חסדא זה פרנס המטיל אימה יתירה על הציבור שלא לשם שמים], ושחטאו והחטיאו את הרבים, כגון ירבעם בן נבט וחביריו, יורדין לגיהנם ונידונין בה לדורי דורות^א, שנאמר^ב ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי וגו', גיהנם כלה והן אינן כלין שנאמר^ג וצורם לבלות שאול מזבול לו, ע"כ.

ואינו ראיה אפילו רואין אחד מלובש בבגדי רבנות וזקן ונשוא פנים ופניו צוהלות מגובה ושובע, ובפנימית יכול להיות מלא רשע ומראשי בעלי גיהנם, כמובא בגמרא (שס) א"ר יצחק בר אבין, ופניהם דומין לשולי קדירה, ואמר רבא, ואינהו משפירי שפירי בני מחוזא ומקריין בני גיהנם^ד, ע"כ.

וגם הלוקחין רבית לא יזכו לקום בתחיית המתים, כמובא בפרקי דרבי אליעזר^ה במתים שהחיה יחזקאל בבקעת דורא שלא חיה אותו שהלוח בריבית, ומובא גם בבא מציעא^ו בשם התרגום ירושלמי, ובסוטה^ז כתבו, וזה לשונו, **ומלוי בריבית מצינו באגדה שאינן חיים לעולם הבא**, עד כאן לשונו.

(יא) ודוקא כשלא עשו תשובה, כמובא בתוספות (שם דיבור המתחיל קרקפתא), וזה לשונו: דשמעתין בשלא עשה תשובה, אבל עשה תשובה אמרינן ביומא (דף פ"ו ע"א, עיין לעיל מבעל שבת מוסר באריכות), דתשובה תולא ומיתה ממרקת, עכ"ל.
(יב) עיין לעיל.

(יג) ישעיה ס"ו, כ"ד.

(יג) תהלים מט, טו.

(יד) פרש"י כאן: בני מחוזא, מענגים ושמנים היו. ומיקרי בני גיהנם, כך יקראו להם, ובחידושי אגדות מהרש"א כאן: דאינהו משפירי שפירי כו, עיין שם באריכות.

וגם הפוגמי ברית במזיד, אם לא שבו בתשובה גדולה לפני בוראם, נידונין בצואה רותחת לדרי דרין.

המחללי שבת נידונים בגיהנום לעולם

המחללי שבת^י נידונין לעולם בגיהנם. וכל הרשעים כשנידונין שם, יש להם מנוחה שלשה פעמים ביום, בכל פעם שעה ומחצה, בזכות אמירת יהא שמיא רבא שישראל עונין, וגם בשבת קודש יש להם מנוחה. **לבד הפוגמי ברית במזיד, ומחללי שבתות, שאין להם מנוחה גם בשבת.**

כמובא בזוהר הקדוש (פרשת תרומה דף ק"נ ע"ב ואילך), וזה לשונו, אמר רבי יהודה^ט, דינא דעונשי דגיהנם הא אוליפנא דאיהו למידן תמן לחייביא, על מה אתדנו בנורא דגיהנם, אלא גיהנם איהו נור דליק יממי ולילי, כגוונא דחייביא מתחממן בנורא דיצר הרע למעבר על פתגמי דאורייתא, בכל חמומא וחמומא דאינון מתחממן ביצר הרע, הכי אתוקד נורא דגיהנם.

זמנא חדא^ז לא אשתכח יצר הרע בעלמא, דאעילו ליה גו

(טו) פרק ל"ג.

(זז) בתוספות דף ע' עמוד ב' דיבור המתחיל תשיך..

(יז) בתוספות דף ה' ע"א ד"ה כל אדם.

(יח) שקולה "שבת" ככל התורה כולה, והשומר שבת כאילו שומר כל התורה (זוהר הקדוש חלק ב' מז, קנא).

(יט) [פירוש הסולם - מאמר דינא דגיהנם:] **אמר ר' יהודה וכו'.** אמר רבי יהודה, דין עונשי הגיהנם, הרי למדנו שהוא לדון שם את הרשעים. ושואל, למה הם נדונים בדינו של גיהנם. ומשיב, אלא הגיהנם הוא אש דולק ימים ולילות כעין הרשעים המתחממים באש יצר הרע לעבור על דברי תורה, בכל חימום וחימום שהם מתחממים ביצר הרע, כך שורף בהם האש של הגיהנם.

חום הגיהנם בא מחום היצר הרע

גושפנקא דפרזלא בנוקבא דתהומא רבא, וכל ההוא זמנא כבה נורא דגיהנם ולא אתוקד כלל, אהדר יצר הרע לאתריה, שארו חייבי עלמא לאתחממא ביה, שארי נורא דגיהנם לאַוּקדא, דהא גיהנם לא אתוקד אלא בחמימו דתוקפא דיצר הרע דחייביא, ובההוא חמימו נורא דגיהנם אתוקד יממי ולילי ולא שכיך.

שבעה פתחין^{כא} אינון לגיהנם, ושבעה מדורין אינון תמן, שבעה זיני חייבין אינון, רע, בליעל, חוטא, רשע, משחית, לץ, יהיר, וכלהו לקבלייהו אית מדורין לגיהנם, כל חד וחד כדקא חזי ליה, וכפום ההוא דרגא דחטא ביה ההוא חייבא, הכי יהבין ליה מדורא בגיהנם.

ובכל מדורא^{כב} ומדורא אית מלאך ממנא על ההוא אתר תחות ידא דדומה, וכמה אלף ורבוה עמיה דדיינין לון לחייביא, כל חד וחד כמה דאתחזי ליה בההוא מדורא דאיהו תמן, (ס"א אשא דגיהנם דלעילא מטי להאי גיהנם דלתתא)

(כ) **זמנא חדא לא וכו'.** פעם אחת לא נמצא היצר הרע בעולם, שהכניסו אותו תוך טבעת של ברזל (ע"י יומא דף ס"ט ע"ב) בנקב של תהום הגדול. וכל עת ההוא כבה האש של הגיהנם ולא שרף כלל. חזר היצר הרע למקומו, ורשעי עולם התחילו להתחמם בו, התחיל בוער גם האש של הגיהנם. כי הגיהנם אינו שורף אלא בתוקף החום של יצר הרע של הרשעים, ובחום ההוא, האש של הגיהנם שורף ימים ולילות ואינו שוקט.

(כא) **שבעה פתחים אינון וכו'.** ז' פתחים הם בגיהנם. וז' מדורים יש שם. ז' מיני רשעים הם, רע, בליעל, חוטא, רשע, משחית, לץ, יהיר. וכולם יש כנגדם מדורים בגיהנם, כל אחד ואחד כראוי לו, וכפי אותה מדרגה שחטא בה הרשע, כך נותנים לו מדור בגיהנם.

(כב) **ובכל מדורא ומדורא וכו'.** ובכל מדור ומדור, יש מלאך ממונה על מקום ההוא, תחת ידו של דומה. וכמה אלף ורבוה מלאכים עמו הדנים את הרשעים, לכל אחד ואחד כפי שראוי לו באותו מדור שהוא שם.

אשא^ב דגיהנם לתתא מטי מגו אשא דגיהנם דלעילא ומטי להאי גיהנם דלתתא, ואתוקד בההוא אתערו דחמימו דחייביא דקא מחממי גרמייהו גו יצר הרע, וכל אינון מדורין דליקין תמן.

אתר אית^ב בגיהנם ודרגין תמן דאקרון צואה רותחת, ותמן איהו זוהמא דנשמתין אינון דמתלכלכן מכל זוהמא דהאי עלמא, ומתלבנן וסלקין, ואשתארת ההוא זוהמא תמן, ואינון דרגין בישין דאתקרון צואה רותחת אתמנן על ההוא זוהמא, ונורא דגיהנם שלטא בההוא זוהמא דאשתארת, ואית^כ חייבין אינון דמתלכלכן בחובייהו תדיר ולא אתלבנן מנייהו ומיתו בלא תשובה יחטאו והחטיאו אחרינן, והוו קשי קדל תדיר ולא אתברו קמי מאריהון בהאי עלמא, אלן אתדנו תמן בההוא זוהמא ובההיא צואה רותחת דלא נפקין מתמן

(ג) **אשא דגיהנם לתתא וכו'.** האש של גיהנם שלמטה, באה מאש של הגיהנם של מעלה, דהיינו מנהר די נור, ובאה לגיהנם של מטה ושורף, באותו התעוררות החום של הרשעים, שמחממים עצמם ביצר הרע. וכל אלו המדורים שורפים שמה.

(ד) **אתר אית בגיהנם וכו'.** מקום יש בגיהנם אשר המדרגות שמה נקראות צואה רותחת. ושם הוא הזוהמא של הנשמות המטנפות מכל זוהמא של עולם הזה, ומתלבנות ועולות, ונשאר הזוהמא שם, וכל מדרגות רעות שנקראות צואה רותחת ממונות על זוהמא ההוא. ואש של גיהנם שולטת בזוהמא ההוא הנשאר.

הרשעים שהחטיאו את הרבים אינם יוצאים מהגיהנם לעולם

(ה) **ואית חייבין אינון וכו'.** ויש רשעים שמטנפין בעונותיהם תמיד ואינם מתלבנים מהם, ומתו בלא תשובה, וחטאו והחטיאו אחרים, והיו קשי עורף תמיד, ולא נשברו לפני אדונם בעולם הזה. אלו נדונים שם בזוהמא ההוא ובצואה ההיא הרתחת ואינם יוצאים משם לעולם. אלו שמשחיתים דרכם על הארץ, ואינם חסים על כבוד אדונם בעולם הזה, כל אלו נדונים שם לדורי דורות ואינם יוצאים משם.

לעלמין, אינון דמחבלין ארחייהו (פירוש ששופכים זרעם לבטלה) על ארעא, ולא חששו ליקרא דמאריהון בהאי עלמא, כל אינון אתדנו תמן לדרי דרין ולא נפקי מתמן. בשבתי¹² ובירחי ובזמני ובחגי בההוא אתר נורא אשתכך ולא אתדנו, אבל לא נפקי מתמן כשאר חייבין דאית להו נייחא.

כל אינון דמחללי שבתות וזמני, ולא חיישי ליקרא דמאריהון כלל בגין למנטר לון אלא מחללי בפרהסיא, כמה דאינון לא נטרי שבתי וזמני בהאי עלמא, הכי נמי לא נטריין ליה בההוא עלמא ולית לון נייחא. אמר ר' יוסי¹³ לא תימא הכי, אלא נטרי שבתי וזמני תמן בגיהנם בעל כרחייהו. אמר רבי יהודה אלין אינון עכו"ם דלא אתפקדו, דלא נטרי שבת בהאי עלמא, נטרי ליה תמן בעל כרחייהו.

בכל מעלי¹⁴ שבתא, כד יומא אתקדש כרוזין אזלין בכל אינון מדורין דגיהנם, סליקו דיני דחייביא דהא מלכא קדישא

(כו) **בשבתי ובירחי ובזמני וכו'.** בשבתות וראשי חדשים ובזמנים ובחגים, נשקט האש באותו המקום ואינם נדונים. אבל אינם יוצאים משם כשאר הרשעים שיש להם מנוחה. כל אלו המחללים שבתות וזמנים, ואינם חסים על כבוד אדונם כלל, שישמרו אותם, אלא מחללים בפרהסיא בגלוי, כמו שהם אינם שומרים שבתות וזמנים בעולם הזה, כן אין שומרים אותם בעולם ההוא ואין להם מנוחה.

רשעים המחללים שבתות אין להם מנוחה שם

(כז) **אמר ר' יוסי וכו'.** אר"י לא תאמר כן. אלא שומרים שבתות וזמנים שם בגיהנם, באונס. נגד רצונם. אמר ר' יהודה אלו הם עכו"ם, שלא נצטוו, ואינם שומרים שבת בעולם הזה, שומרים אותו שם באונס. אבל רשעים המחללים שבתות אין להם מנוחה שם.

אלו שאינם שומרים שבת, לעולם אין אש של הגיהנם מסתלק מהם. כי מי שאינו שומר שבת הוא כאלו עובר על התורה כולה
(כח) **בכל מעלי שבתא וכו'.** בכל כניסת השבת כשהיום מתקדש, הולכים כרוזים בכל אלו המדורים של הגיהנם: הסתלקו

אתיא ויומא אתקדש ואיהו אגין על כולא, ומיד דינין אסתלקו, וחייביא אית לון נייחא, (וכל אינון מחללי שבתות וזמני בפרהסיא דינין סלקין מנייהו) (נ"א ואפילו עכו"ם דלא אתפקדו למיטר שבתי וזמני, תמן נטרין בעל כרחייהו), אבל נורא דגיהנם לא אשתכך מעלייהו, דלא נטרי שבת לעלמין, וכל חייבי גיהנם שאלי עלייהו, מאי שנא אלין דלית לון נייחא מכל חייבין דהכא, אינון מאריהון דדינא תייבין לון, אלין אינון חייבין דכפרו ביה בקב"ה, ועברו על אורייתא כלא, בגין דלא נטרו שבת תמן, בגין כך לית להו נייחא לעלמין.

ואינון חייבין^ט כלהון נפקין מדוכתייהו ואתייהיב לון רשו למהך למחמי בהו, ומלאך חד די שמיה סנטריא"ל אזיל ואפיק להוא גופא דלהון, ועייל ליה לגיהנם לעיניהון דחייביא, וחמן ליה דסלקא תולעין, ונשמתא לית לה נייחא בנורא דגיהנם, וכל אינון חייביא דתמן סחרין לההוא גופא,

הדינים של הרשעים, כי המלך הקדוש בא והיום נתקדש, והיום מגין על הכל. ומיד הדינים מסתלקים ויש מנוחה לרשעים. אבל מאלו שאינם שומרים שבת לעולם אין אש של הגיהנם מסתלק מהם. וכל הרשעים שבגיהנם שואלים עליהם, למה נשתנו אלו מכל הרשעים שבכאן, שאין להם מנוחה. ובעלי הדין משיבים להם, אלו הם הרשעים שכפרו בהקב"ה, ועברו על התורה כולה, משום שלא שמרו שבת שם, בעוה"ז, ומי שאינו שומר שבת הוא כאלו עובר על התורה כולה, משום זה אין להם מנוחה לעולם.

(ט) **ואינון חייבין כלהון וכו'.** ואלו הרשעים, כולם יוצאים ממקומם, וניתנה להם רשות ללכת לראות אותם. ומלאך אחד ששמו סנטריאל, הולך ומוציא גוף ההוא שלהם, ומביאו לגיהנם לעיני הרשעים, ורואים אותו שמעלה תולעים, והנשמה שלהם שאין לה מנוחה באש של הגיהנם.

(ל) **וכל אינון חייביא וכו'.** וכל אלו הרשעים אשר שם מסבבים הגוף ההוא, ומכריזים עליו, זה הוא פלוני הרשע, שלא חס על כבוד אדונו, כפר בהקב"ה, וכפר בכל התורה כולה. אוי לו, טוב לו

ומכריזי עליה, דא איהו פלניא חייבא דלא חייש ליקרא דמאריה, כפר ביה בקודשא בה וכפר בכל אורייתא כולא, ווי ליה, טב ליה דלא יתברי ולא ייתי לדינא דא ולכסופא דא, הדא הוא דכתיב (ישעי' סו, כד) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראון לכל בשר, כי תולעתם לא תמות מן גופא, ואשם לא תכבה מן נשמתא, והיו דראון לכל בשר, והיו די ראון עד דכל דגיהנם דתמן יימרון די ראיא דא.

רבי יוסי^{לא} אמר, ודאי הכי הוא, בגין דשבת איהו לקבל אורייתא כלא, ואורייתא איהי אש, בגין דעברו על אש דאורייתא, הא אש דגיהנם דליק דלא שכיך מעלויהו לעלמין, עכ"ל.

לכן אחי אהובי, בעוד חיות בנפשך תשוב, וזכור תזכור מה שיצטרך לעבור עליך, ותדע כי שם בעולם העליון הקדוש ברוך הוא אינו מוותר כלום.

שלא הי' נברא, ולא יבוא לדין הזה ולבזיון הזה. זה שאמר, ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראון לכל בשר. כי תולעתם לא תמות. היינו מן הגוף. ואשם לא תכבה. היינו מן הנשמה והיו די ראון, שפירושו שכל הרשעים שבגיהנם אשר שם יאמרו, די ראיא זו. כי לא יוכלו לסבול.

(לא) ר' יוסי אמר וכו'. רי"א, ודאי כך הוא, כי שבת הוא כנגד כל התורה כולה, והתורה היא אש, ומשום שעברו על אש של התורה, הרי אש של הגיהנם שורף בהם, שאינו נשקט מעליהם לעולם.

סיפור נורא - מספר שבחי בעל שם טוב

**מעשה בתלמיד חכם שנתגלגל בצפרדע חמש מאות שנים
והבעל שם טוב תיקן אותו**

בכתבי הבעל שם טוב נדפס^{לב} מעשה מגלגול אחד וזה לשונו שם פעם אחת נכנס הרב הבעל שם טוב לעמקות גדול והלך בהתבוננות זה ג' ימים וג' לילות ולא ידע כלום מזה אחי"ז הכיר שהוא מדבר גדול רחוק מאד ממקומו ויפלא מאד בעיניו על שנטה למדבר כזה ובודאי לא דבר ריק הוא ובתוך כך באה צפרדע גדולה עד מאד עד שכמעט לא הכיר איזה בריה היא, ושאל אותה מי אתה ויאמר כי הוא תלמיד חכם ונתגלגל בצפרדע זו.

ויאמר הבעל שם טוב תלמיד חכם אתה [ובזה הדבר העלה אותו הרבה]. ותספר לו כי זה ת"ק שנים שנתגלגל בה, והגם שהרב האר"י זכרונו לברכה לחיי העולם הבא תיקן כל הנשמות, אך מגודל פשעיו הרחיקו אותו נדוד במקום שאין בני אדם מצויים בכדי שלא יתקנו אותו, ושאל לו הבעל שם טוב מה היה פשעו ויאמר כי הוא פעם אחת זלזל בנטילת ידיים שלא נטל ידיו כהוגן וקטרג עליו השטן, והשיבו לו כי אין להאשימו על עבירה אחת כי אם עבירה גוררת עבירה אם תוכל להכשילו בעבירה אחרת אזי גם זאת יחשבו לו, ונסהו בעבירה אחרת ונכשל בה ולא עמד בנסיון וכן שינה ושילש עד שכמעט עבר על כל התורה כולה והיה הפסק לדחות אותו שלא לקבל תשובתו, ועם כל זה אם היה דופק על שערי תשובה היו

(לב) מספר עמק המלך שער תיקוני תשובה, ובסופו של הספר יש שם שבחי האר"י זכרונו לברכה, עיין שם.

מקבלים אותו כידוע מאחר שיצא בת קול שובו בנים שובבים
חוץ מאחר [חגיגה דף ט"ו].

וזה היה עונש על חטאתו לדחותו, אבל אם היה דופק על
פתחי תשובה היו מקבלין אותו כי אין לך דבר שעומד
בפני תשובה והשטן הסיתו ונעשה שכור גדול עד שלא היה לו
פנאי להתבונן ולשוב ועבר על כל העבירות שבעולם, ומפני
שגרם החטאים היה החטא הראשון שזלזל בנטילת ידיים לכן
כשמת נתגלגל בצפרדע שהיא תמיד במים ושיהיה במקום
שאין בני אדם מצויים כי כאשר יעבור יהודי או שיברך איזה
ברכה או יחשוב איזה מחשבה בזה יכול להוציא יקר מזולל
והבעל שם טוב עשה תיקון לנשמתו והעלה אותו עד שנשאר
הצפרדע מת.

גודל עונש המסור

**הנכנס לכלל מלשין מוכרח להתגלגל עבור זה
בכלב נובח ולא מועיל לו להצילו מזה אפילו למד
כל התורה כולה ושמר כל מצות ה'.**

הגר"א ז"ל קבל על עצמו ענין גלות^ל, ונזדמן ששכר בדרך עגלה אצל עגלון אחד ישראל, והסוס בהליכתו בדרך נזדמן שסר מן הדרך והלך על ערוגות ההולכות בצד הדרך והערוגות היו של עכו"ם ונסתכל העכו"ם מרחוק ורץ להעגלה להכות להגר"א היושב בתוכה, והיה ברצון הגר"א לענות לו, אני אינני פושע בזה, העגלון חייב בזה שלא שמר בהמתו כראוי, ונתחזק ולא ענה אותו דבר, ואמר הגר"א אחר כך שאילו ענהו דבר זה היה נכנס על ידי זה בכלל מלשין והיה מוכרח אחר כך להתגלגל עבור זה בכלב נובח ולא היה מועיל לו להצילו מזה לא תורתו ולא מצותיו.

גֹּדֵל עֵינַי הַמְּסוּר

**מִיר בִּרְעָנֵנֶען אַראָפּ עֵטִלִּכֶּע מִרָאָה מִקוֹמוֹת וועגן דעם
שרעקליכען עון הַמֵּר וְהַנְמָהּר פֿון מִסִּירָה, וואָס איז לייַדער
לעצטענס אזוי פֿאַרשפּרייט געוואָרען.**

עס איז שטוינענד וואונדערליך אז יונגעלייט וואס זענען
געווען שטארק אפגעהיטען און ערליך, פאלען אדארך
ביטער אין ענין פון מסורין, דעריבער ווילען מיר ציטירען די
הארבקיט פון די זאך על פי הלכה, אפשר וועט כאטש איינער
נתעורר ווערען, איז שוין כדאי אלעס.

א) דער רמב"ם שרייבט^ל און אזוי ווערט געפסק'ט אין שלחן
ערוך^ל, מען טאר נישט מסורין קיין שום איד פאר א גוי,
סיי איהם, סיי זיין געלט, אפילו ער איז א רשע און א בעל
עבירות, און אפילו ער האט איהם מצער געווען^ל.

ב) דער וואס ער געט איבער דעם חבר פאר גוים סיי איהם
סיי זיין געלט פאלירט ער זיין עולם הבא^ל.

ג) מען מעג הארגענען א מסור איבעראל אפילו היינטיגע
צייטען, און אפילו ער האט נאכנישט גע'מסור'ט, נאר
תיכף ווי ער האט געזאגט איך גיי יענעם מסורין אים אדער
זיין געלט, ווארענט מען איהם, **מסור נישט!** טאמער ענפערט
ער איך גיי יא מסורין איז א מצוה איהם צו הארגענען, און
ווער עס הארגעט פריער האט זוכה געווען אין די מצוה,

(ל) פ"ט מהלכות חובל ומזיק.

(לה) חר"מ שפ"ח.

(לו) עיין שם סימן שפ"ח.

לו שם סימן שפ"ח.

טאמער איז די צייט ענג צו ווארענען, דארף מען נישט ווארענען^{לח}.

(ד) טייל זאגען טאמער קען מען אפהאלטען מיט א אנדערע מעטאדע ווי צ.ב.ש. אפשניידען די צינג, פארען מסור, אדער דעם מסור בלינד מאכען דארף מען דאס טוהן^{לט}.

(ה) טאמער האט דער מסור שוין אפגעטוהן זיין ארבעט טאר מען איהם נישט הרגין, נאר טאמער ער איז מפורסם פאר די גאס אלס מסור^מ, אדער ער האט שוין דריי מאל גע'מסור'ט^{מא} דארף מען איהם הרג'נען.

(ו) די ראשונים פסקין אלע אז א מסור מעג מען און מען דארף הרגין מיט די אייגענע הענט^{מב}.

(ז) און מען זאל זיך נישט איינרעדען אז דאס איז בלויז א אנשיקערניש, ווייל דער רמב"ם שרייבט^{מג}, אז אין די מערב לענדער פאסירט טאג טעגליך אז מען הארגעט א מסור, אדער מען גיט זיי איבער פאר די גוים צו הארגענען, און אזוי שרייבט אויך דער רשב"א אין א תשובה צום קעניג אז מען פירט זיך אזוי אין רוב אידישע מקומות צו הארגענען א מסור, וואס איז מפורסם.

(ח) עס איז מפורסם אז דער ר"י מיגאש האט באפוילען צו פארשטיינערען א מסור יום כפור וואס איז געפאלען אום שבת, פאר נעילה.

לח) שם.

לט) שם ברמ"א.

מ) שו"ת הרשב"א, ב"י, וש"ך שם.

מא) שו"ת מהר"ם ב"ב, שו"ת הרא"ש, מחבר סעיף ט"ו.

מב) רמב"ם פ"ה מהלכות חו"מ, פסקי תוספות דע"ז סי' מ"א,

סמ"ג דף קמ"ח, שו"ת מהר"ם, שו"ת הרשב"א וש"ך.

ט) אין פוילן פלעגט מען אפשניידען די צינג און אויערען פון די מוסרים^{מ"ד}.

מיר מיינעם נישט צו פסק'ן הלכות, בפרט איז דאס אפהענגיק אין דעם געזעץ פון די רעגירונג (דינא דמלכותא דינא) נאר דער המון זאל האבען א שטיקעלע באגריף וואס דאס באדייט צו מסורין, א איד, כל שכן מערערע, ווייל ציגאב צי די אויבענדערמאנטע, איז דאס אויך א גורם צי פארלענגערען דען אידישען גלות^{מ"ה}.

כדי צו באגרייפן די הארבקייט פון די זאך זענען מיר מעתיק דעם לשון פון שו"ע.

י) וזה לשונו המחבר בשולחן ערוך חושן משפט^{מ"ו} "מותר להרוג המסור בכל מקום אפילו בזמן הזה, ומותר להרוג קודם שימסור, אלא כשאמר הרינו מוסר פלוני בגופו או בממונו אפילו ממון קל התיר עצמו למיתה, ומתיר בו, ואומרין לו, אל תמסור, אם העז פניו ואמר לא, כי אלא אמסרנו, מצוה להרוג, וכל הקודם להרוג זכה עכ"ל המחבר^{מ"ז}."

יא) ובמחבר שם^{מ"ח} וזה לשונו: כל המוסר הצבור ומצערן מותר למסרו ביד עכו"ם להכותו ולאסרו ולקנסו וכו' עיי"ש.

(מג) פ"ה ה' חו"מ, ה' י"א.

(מד) אמרי חיים פרשת בא.

(מה) עיין מדרש רבה, פרשת שמות, וברש"י על הכתוב אכן נודע הדבר.

(מו) סימן שפ"ח סעיף י'.

(מז) ועיי"ש בשפתי כהן ובמאירת עינים ובמפרשים באריכות.

(מח) בסעיף י"ב.

יב) ובמחבר שם^{מט}, וזה לשונו: הוצאות שעשו לבער מוסר, כל הדרים בעיר חייבים לפרוע בהם, אפילו אותם שפורעים מס במקום אחר עכ"ל המחבר שם.

יג) ובסימן קס"ג שם פוסק הרמ"א^{נא} וזה לשונו: ועל הוצאות שהוציאו לבער מסור, כל הדרים בעיר חייבים ליתן לזה^{נא}.

אנו קוראים בקריאה נחוצה ובכל לשון של בקשה, לכל הרבנים הגאונים שליט"א, ולכל מנהלי וראשי ישיבות הקדושות ובתי חינוך, לקבוע שיעורים כסדרן בהלכות מצוות שבין אדם לחבירו, ובפרט בהלכות מסירה, לידע איך להתנהג למעשה, להדגיש שחומר איסורים אלו הם חמורים שבחמורים, ולעורר בדרשותיהם בטוב טעם ודעת על עוון חילול השם והעונש הגדול, ובפרט שזה חילול השם בפרהסיא, כידוע לכל.

ובזכות שנקבל על עצמנו לתקן את עוון שנאת חנם, אשר גרם חורבן בית מקדשינו, ולקדש שם שמים ברבים בכל עסקנו - נזכה בעזרת ה' בקרוב לקידוש שם שמים הגדול על ידי גואלנו משיח צדקינו, וה' יברך את עמו בשלום.

מט) בסעיף ט"ז.

נ) בסעיף א'.

נא) הרא"ש בתשובה כלל ו' סעיף כ"א כ"ו וכפול לקמן סימן שפ"ח, עכ"ל הרמ"א שם.

אזהרות חמורות וזהתראות

בענין הליכה לערכאות

מאת גדולי ומאורי דורינו שליט"א

בס"ד, אשר אתם אומרים נהיה כגוים, היו לא תהי'
(יחזקאל ב, לב)

א. אנחנו הח"מ בשם ה' ותורתו הכואבים על חילול השם הנורא ותורתינו הקדושה אשר בזמן האחרון כנגע נראה בבית ישראל ואפי' בין שומרי הדת שהתירו לעצמן להיות עובדי עבודה זרה בהליכת בתי משפט וערכאות של עכו"ם עם ישראל חבירו, הן בעל כרחך הן ברצון שניהם, שהוא בכלל מסירה ממש המבואר בשלחן ערוך חושן משפט (סימן שפ"ח ס"ט) שהמוסר ישראל ביד עו"כ בין בגופו בין בממונו ואפילו הי' רשע ובעל עבירות ואפילו הי' מיצר לו ומצערו אין לו חלק לעולם הבא. ובגמרא (פרק קמא דראש השנה ועבודה זרה כו, ב) עוד דהמסורות יורדין לגיהנם ונידונין לדורי דורות וגופן ונשמתן כלה. לכן באנו באזהרות אלו:

ב. הננו מזהירין בזה לכל איש ואשה מישראל והגר הגר בתוכנו בכל מקום שהם, בל יהין ללכת לערכאות של עכו"ם או למשרדיהם ושוטריהם בכל מקום שהם בלי חילוק, אלא אם יש לו דין ודברים או תרעומות על חבירו ילך לבית דין ישראל הכשרים או יבררו להם בזבל"א [זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד] וידונו לפניהם בדיני ישראל כמבואר בתורה ואלה המשפטים אשר תשים לפנייהם.

ג. אין שום היתר בעולם ללכת לבית המשפט עם ישראל קודם שיקרא את חבירו לבית דין של ישראל, ואם יסרב לבא לדין לאחר שיקבל ג' הזמנות והתראת בית דין, הבית דין יכתבו עליו כתב סירוב ויעשו לו כמבואר בשלחן ערוך (חושן משפט סימן כו).

ד. אדם מישראל, ואפילו הוא רב ואפילו זקן ונשוא פנים, אין בידו להתיר ללכת לערכאות בלי הסדר הנ"ל בס"ב, כמו שאין ביד שום גאון וצדיק ואפילו בית דין הגדול להתיר לעבוד עבודה זרה או לחלל את השבת ואם אמר לאחד שילך לערכאות אין התירו היתר כלל והרי הוא בכלל מחטיא את הרבים וחייב נידוי.

ה. איש או אשה מעם ישראל המוסר ואומר אלך ואמסור לישראל אחר או ממונו או גופו והתרו בו שלא למסור ואמר לא אלא אמסרנו, ה"י מצוה להורגו וכל הקודם להורגו זכה כדין רודף (שלחן ערוך חושן משפט סימן ט הנ"ל).

ו. איש או אשה שאחד מהם קורא המשטרה על השני, הרי הם בכלל מוסר וכל דיני מוסר להם, ואפילו שמריבים זה עם זה חס וחלילה, הם בכלל זה אם לא במקום סכנה שמותר כל זמן שלא יוכל להציל עצמו באופן אחר (ועיין מהר"ם מרזבורג דף ע"ד ע"ב דין מוסר למורה), ואחר כך ילך לדין תורה.

ז. כל המוציא ממון על ידי ערכאות לעצמו או לאחרים, הן במשא ומתן ומו"מ והן בהקצאת כסף לאשתו או לילדים מה שעל פי התורה אינו חייב, הרי הממון הזה הוא גזל ביד המוציא, ואוכל גזל ומפטם הילדים עם גזל, ואם יש בידינו להציל העשוק חייב כל איש להצילו. ואם המוסר ישוב אל

ה' חייב להחזיר כל הגזילה וההוצאות, וחייב לפייסו על הצער שגרם לו חוץ מתשלום הגזל.

ח. מצוה לפרסם ברבים שמות המוסרים בישראל, והאדרעסין שלהם, והמסייעים ועוזרים להם, כדי שידעו בני ישראל להזהר ולהשמר מהם. וכל מי שידוע איש או אשה מישראל שמסרו את חבירו ולא עשו תשובה, הרי הם דינם כרשעים שאין להם חלק לעולם הבא, ואסור לעזרם בשום דבר עד שישובו לה'. (ועיין בנימוקי מהר"ם מירזבורג (נדפס בסוף תשו' מהר"י ווייל דף קע"ז)) ושמענו בצרפת כי רבינו תם תיקן בדורו לחייב המסור על פי עד א'. עוד כתב שם (דף קע"ג ע"ב) דין ראובן צוה לתפוס בעל ריבו בידי גוים יש להחמיר עליו יותר מישראל האומר לשלוחו צא והרוג את הנפש, דהתם קרוב לודאי שלא יעשה, אבל ע"י גוים ברי הזיקא וכו' וצריך כפרה כרוצח.

ט. נשים שמוסרות את בעליהן לערכאות להכריחם לגרש אותן, או לקבל כסף שלא כהלכה, הגט פסול, והמעות גזלה, ואסור להתחתן עמהן. ואם נשאו בגט זה הולד ממזר. וכן אנשים שחייבים לגרש נשותיהם על פי התורה, ומסרבים לקיים פסק בית דין לעגן נשותיהם, מצוה להפרישם מכל ישראל הכשרים ולפרסם שמותיהם עד שיגרשו נשותיהם על פי התורה.

י. נשים המוסרות את בעליהן לבית המשפט, אסור להתחתן עמהם, שהן בכלל הרשעים המורידין ולא מעלין וכת מורדות גיהנם ואין להם חלק לעולם הבא שאסור לבן ישראל לדור עמהן, והן מעגנות את עצמן וישבו עגונות כל ימי חייהן. והנושא אשה מהן עליהן אמר הכתוב כי יקח איש אשה ובעלה ומצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתות והלכה והיתה לאיש אחר ושנאה האיש האחרון וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה ושלחה מביתו או כי ימות

שכר תרומה - פרק י"ט ועונש כה

האיש האחרון אשר לקחה וגו', ודרשו חז"ל זה הוציא רשעה מתוך ביתו וזה מכניס רשעה לתוך ביתו, זכה מגרשה ואם לא זכה קוברתו שנאמר או כי ימות האיש האחרון.

יא. מצוה לפרסם "הרבנים" המחנפים ונותנים עצות לבני ישראל, אנשים או נשים ללכת לערכאות ומתירין איסורין חמורין והקולר תלוי בצוארם על חילול השם הגדול, והפרת התורה חס וחלילה, הם שקץ ומעשיהם תועבה, וזה לשון הרמב"ם (פרק ד' מהלכות תשובה הלכה א') כ"ד דברים המעכבים את התשובה, ארבעה מהן עון גדול והעושה אחד מהם אין הקב"ה מספיק בידו לעשות תשובה לפי גודל חטאו, ואלו הן:

א) המחטיא את הרבים.

ב) המטה את חבירו מדרך טובה לרעה כגון מסית ומדיח.

ג) כל שאפשר בידו למחות בין יחיד בין רבים ולא מיחה אלא יניחם בכשלונם וכו'. ושלשתם יש בהם, מחטיא את הרבים, מטה מדרך טובה לרעה, סטה מדרך טובה לרעה, ולמחות שלא ילכו לערכאות והם לא מוחים מייעצים ומתירים.

יב. והננו מעוררים את הקהל הקדוש למנוע עצמם ואת בניהם ובנותיהם מלכת בדרכם הרעה אחרי חוקי העמים והערכאות שלהם ולהיות כמוהם חס וחלילה, וכל מי שידוע מהעוברים נתן ליתן לנו הכתובת שלהם ואנחנו בעזה"י נעמוד על המשמר, והעולה על רוחם לאמר נהי' ככל הגוים היו לא תהי' עד שנבטל העבודה זרה מבינינו.

חודש אייר תשנ"ח לפ"ק

שמואל בירנבוים, ראש ישיבת מיר; **אהרן ווידער**, אבדק"ק לינץ ודומ"ץ קלויזענבורג; **אברהם מאיר איזראעל**, אבדק"ק הוניאד; **נפתלי צבי הלברשטאם**, בן כ"ק אדמו"ר מבאבוב שליט"א; **אפרים פישל הערשקאוויטש**, אבדק"ק האליין ודומ"ץ קלויזענבורג; **אלי' פישער**, ראש הכולל דחסידי גור; **יוסף טויסיג**, אבדק"ק בעלעד; **משה ניישלאס**, אבדק"ק שיכון סקווירא; **סיני האלבערשטאם**, אבדק"ק זמיגראד; **משה שטערן**, אבדק"ק דעברעצין; **מנשה קליין**, אבדק"ק אונגוואר; **שלמה הכהן גראס**, דומ"ץ דחסידי בעלזא.

כתוב בחושן משפט סימן כ"ו: **אסור לדין בפני דייני עכו"ם ובערכאות שלהם**, אפילו בדין שדנים בדיני ישראל. ואפילו נתרצו ב' בעלי דינים לדים בפניהם אסור, **וכל הבא לידון בפניהם הרי זה רשע וכאילו חירף וגידף והרים יד בתורת משה רבינו עליו השלום**, עד כאן לשון השולחן ערוך. ובכן תימה גדולה על בעלי דינים המקילים ומורים להם היתר בענין חמור ונורא כל כך...

אברהם יעקב פאם

ראש ישיבת תורה ודעת

לכבוד הרבנים החשובים שליט"א, וכל הציבור הקדוש

חומרת איסור הליכה לערכאות מבוארת בשו"ע חו"מ סי' כ"ו, כי **הבא לידון בערכאות, הרי זה רשע וכאילו חירף וגידף והרים יד בתורת משה רבינו עליו השלום**, והנה בעוונותינו הרבים למרות שהעון חמור ביותר, איש הישר בעיניו יעשה. ומבואר בשולחן ערוך שם דאף כשבעל דינו אלם אין לילך לערכאות אלא אם נוטל רשות מבית דין. והיות והיו מכשולים בענין נתינת היתר לפנות לערכאות, לכו הננו לקבוע להזהיר ולהודיע:

שכר תרומה - פרק י"ט **ועונש** כז

א. היתר לפנות לערכאות ינתן רק בכתב ורק על ידי דיינים מנוסים, ואחרי חקירה בבחינת ברור לך כבוקר וגם אם ברור לך כאחותך.

ב. במקום שיש לערער על פסק בוררות שניתן על ידי תלמידי חכמים, **יש לפנות לדיינים גדולי ישראל** כדלעיל, **ועל ידם יקבע אם יש כאן מקום להתיר הליכה לערכאות** כשהצד השני מסרב לדין תורה.

באנו על החתום למען משפטי ה' אמת

א' באייר תשנ"ח לפ"ק

יוסף שלום אלישיב - שמואל הלוי וואזנער - ש.י. ניסים קארעליץ

בעזרת השם יתברך

פרק כ'

• תצוה •

בפרק הזה מבואר:

העונשים הקשים שמענישים את האדם על שנהג בפריצות והפקירות, ועל שהדריכו את בנותיהם במלבושי פריצות ושחץ, וכו' - הפוגמים בברית קודש לא יזכו לראות פני משיח, ונידונים בגיהנם לדורי דורות ומעכב הגאולה - כל עבירה באה לפניו בעצמו ומעיד עליו אתה עשיתני ויצרתני ביום פלוני ופלוני - גודל העונש למחוסרי אמונה שאפילו צדיק אם אינו שלם באמונה אין לו עולם הבא - מי שכועס על אשתו כשלא עשתה דבר בשבילו, סימן שהוא מחוסר אמונה חס ושלום - להתחזק באמונה אפילו כשיש לו אשה רע - שויתי ה' לנגדי תמיד - עצות להינצל מגיהנם וגלגולים רעים - "נוח לו לאדם שיפילוהו לכבשן האש ואל ילבין פני חבריו ברבים" - עצות לזכות לעולם הבא.

תוכן העניינים

של פרק כ'

- א. בו יבואר העונשים הקשים שמענישים את האדם על שנהג בפריצות והפקירות, ועל שהדריכו את בנותיהם במלבושי פריצות ושחץ, וכו'......ה
- ב. הפוגמים בברית קודש לא יזכו לראות פני משיח - ונידונים בגיהנם לדורי דורות ומעכב הגאולה.....ט
- ג. כל עבירה באה לפניו בעצמו ומעיד עליו אתה עשיתני ויצרתני ביום פלוני ופלוני.....י
- ד. למה ברא הקב"ה יסורים גופים ונפשיים.....י
- ה. מודעה ואזהרה מאת רבותינו הגאונים והצדיקים.....טז

פרק כ'

בו יבואר העונשים הקשים שמענישים את האדם על שנהג בפריצות והפקירות, ועל שהדריכו את בנותיהם במלבושי פריצות ושחץ, וכו'.

הנה הבאנו לעיל קצת מן מהות העונשים הנוראים שמענישים את האדם בגיהנם רחמנא ליצלן, על כמה ענינים, כעת נביא קצת על פגם הפריצות והפקירות, ועל שמדריך בניו ובנותיו לילך בלבושי הפקירות והולכים לשמחות של תערובות אנשים ונשים^א עד כדי כך שמי שרוצה

א. דברי מוסר והתעוררות שלא יהיו אנשים ונשים בחדר אחד בלי מחיצה.

(א) התקנה שיהיו נשים יושבות מלמעלה ואנשים מלמטה תנו רבנן בראשונה היו נשים מבפנים ואנשים מבחוץ והיו באין לידי קלות ראש, התקינו שיהיו נשים יושבות מבחוץ ואנשים מבפנים ועדיין היו באים לידי קלות ראש, התקינו שיהיו נשים יושבות מלמעלה ואנשים מלמטה: היכי עביד הכי והכתיב הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל, אמר רב קרא אשכחו ודרשו וספדה הארץ משפחות משפחות לבד משפחת בית דוד לבד ונשיהם לבד. אמרו: והלא דברים קל וחומר ומה לעתיד לבא שעוסקים בהספד ואין יצר הרע שולט בהם אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד, עכשיו שעוסקים בשמחה ויצה"ר שולט בהן עאכ"ו: וגרסת העין יעקב הוא ואין יצר הרע מתגרה בהם, ופירש רש"י שם שעוסקים בשמחה וקרובה לקלות ראש ועוד שיצר הרע שולט עכשיו לא כל שכן, (מסכת סוכה דף נ"א:).

(ב) כשבאו לשאוב רוח הקודש עשו תיקון גדול, כל שכן בזמנינו בחתונות ובי"מצוה טאנץ".

מענין התיקון הגדול שעשו בבית המקדש בשמחת בית השואבה כדי שלא יסתכלו האנשים בנשים, ואע"פ שמשם היו שואבים רוח הקודש (ירושלמי סוכה פ"ה ה"א) שהכל היו באים

לשם לשאוב קדושה ותשובה שלמה, והנשים היו מלובשות כראוי בצניעות גדולה.

ג) אם בזמנם שהצניעות עמדה ברום המעלה תקנו תיקונים, אנו על אחת כמה וכמה, הקדושה וטהרה היו אז על מדרגה גבוהה, כמובא בב"ב (דף צא:): אמר רבי יוחנן נהירנא כך הוו מטיילין (פירוש רשב"ם: משחקים) טליא וטליתא (פירוש רשב"ם: נער ונערה) בשוקא כבר שית עשרה וכבר שבע עשרה ולא הוו חטאן, וכ"ש היום שהנשים הולכות בבגדי פריצות וכו' ופעמים בגילוי בשר ממש אצל החתונות וה"מצוה טאנץ" צריך לעשות תיקון גדול כדי שלא יראו האנשים את הנשים.

ד) הבז למתלוצצים ואינו רואה פני הנשים יזכה לרב טוב הצפון צדיקים

ועיקר חוק החסידות מתחילה ועד סוף אע"פ שמתלוצצים עליו אינו מניח חסידותו וכוונתו לשמים ואינו רואה פני נשים, בפרט בין אנשים אחרים, שכולם רואים הנשים, כגון שהי' בבית החופה, שהנשים שם מלובשות עדים, והכל מסתכלים והוא אינו מסתכל, לפיכך יזכה לרב טוב הצפון, כמו שכתוב אשר צפנת ליראך, ועינו תשבע מזיו שכינה מלך ביפיו תחזינה עיניך.

לכן טוב לו לאדם כשפוגע באשה הן פנוי' הן נשואה הן ארמית הן ישראלית הן גדולה הן קטנה להעביר פניו מלהסתכל בה שכן מצינו באיוב: "ברית כרתי לעיני ומה אתבונן על בתולה". (ספר חסידים ס"ט).

ה) מצוה הבאה בעבירה מוטב לא לקיימה

וכל מצוה הבאה עבירה על ידה, מוטב שלא יעשה המצוה, כמו מצוה לשמח החתן, ואם יש שם פריצים ויודע שבלא פריצות לא יהי', או אינו יכול להיות בלא הרהור, או אינו יכול להיות שלא לראות בנשים, אל יהי' שם עכ"ל, (ספר חסידים סימן שצ"ג).

ו) לא יתכן לברך שהשמחה במעונו כשיש הרהורים לא טובים.

המברך שהשמחה במעונו צריך לחקור אם קיימו "וגילו ברעדה" וכו', ואם תרבות אנשים חטאים שם וניבול פה ביניהם

או נשים יושבות בין האנשים שהרהורים שם, לא יתכן לברך שהשמחה במעונו, (ספר חסידים סימן תתש"כ).
 (ז) "מעון" הוא מקום שמלאכי השרת אומרים שירה לפני המקום.

טעם שתקנו לומר שהשמחה במעונו ולא במכונו או בזבולו, משום דאמרינן בחגיגה בפרק אין דורשין, שבעה רקיעים הם: וילון, רקיע, שחקים, זבול, מעון, מכון, ערבות, ומפרש שם, מעון, שבו כתות של מלאכי השרת אומרות שירה לפני המקום, והשירה היא השמחה לפני המקום, לפיכך אומרים שהשמחה במעונו, (אבודרהם).

(ח) אין לברך שהשמחה במעונו איפה שיש חשש הרהור עבירה.

בקראקא נוהגין שבסעודה שעושין בליל שני מברכין אשר ברא ולא שהשמחה במעונו. והוא תימא, ולא מצאתי שום טעם למנהגם זה אלא, לפי שסעודה זאת קטנה היא ומושיבין האנשים והנשים יחד בחדר אחד. וכתב במנהגים דאין מברכין שהשמחה במעונו היכא דאיכא חששא דהרהור עבירה. ולפי זה ודאי היכא דאין שם אלא אנשים במסיבה צריך לברך שהשמחה במעונו. (ב"ח אה"ע סוף סי' ס"ב). (וראה עוד כנסת הגדולה (סימן ס"ב סעיף כ"ט), הגהות לספר המנהגים, באר היטב (סימן ס"ב סקי"א), קיצור שו"ע (סי' קמ"ט ס"א), יד אהרן (סי' ס"ב סעיף כ"ח) בית שמואל (סי' ס"ב סקי"א) דאין לברך שהשמחה במעונו כשאנשים ונשים יושבים בחדר אחד).

(ט) מי שהיכולת בידו למחות שלא יתערבו אנשים ונשים יחד בשמחות הקולר תלוי בצווארו.

חייבים בית דין להעמיד שוטרים ברגלים שיהיו משוטטים ומחפשים בגנות ובפרדסים ועל הנהרות שלא יתקבצו שם לאכול ולשתות אנשים ונשים ויבואו לידי עבירה, וכן יזהירו בדבר זה לכל העם שלא יתערבו אנשים ונשים בבתיהם בשמחה וכו' (מחבר או"ח סי' תקכ"ט ס"ד), וחייב זה שייך בכל עת וזמן שיש שמחה כגון באירוסין ונשואין וברית מילה וכדומה, שצריך למחות מי שיכולת בידו שלא יתערבו אנשים ונשים יחד, דהיינו: במקום

אחד, אלא שברגל מצוי הקלקול בכל מקום לכן נקטו לה גבי רגל. (מחבר או"ח סי' תקכ"ט וכף החיים שם סקמ"ח).

א) מדינא מחוייבים לעשות מחיצה בין האנשים לנשים

...איזה רשעים שלחו יד להרוס בעזרת נשים דבר המפסיק בין עזרת נשים לעזרת אנשים שלא תהא סגור לגמרי בקרשים רק בעמודים ויוכלו לראות ולהראות, ועל כן לא ידעת לשום עצות בנפשך כדת מה לעשות אם ללחום כנגדם או טוב השתיקה.

חלילה לכם לשתוק על דבר הפריצות שעשו החצופים ההם כי מדינא אנו מחוייבים לעשות הפסק בין עזרת אנשים לעזרת נשים כמו שהי' בבית המקדש עזרת נשים לחוד ועזרת אנשים לחוד, ובאותן הימים שהי' שמחת בית השואבה עשו שם תיקון גדול כדאיתא במסכת סוכה בפרק החליל (דף נ"א), וילפינן שם מקרא דצריך לעשות תיקון שלא יראו אנשים לנשים מפני שמביא לידי קלות ראש ושאר עבירות, ועיין שם בתויו"ט, והפורצים עוברין ג"כ משום לא תעשו כן לה' אלקיכם. (תוכן דברי שו"ת מהר"ם שי"ק או"ח סימן ע"ז).

ב) שמחה בלי מחיצה לא ראוי להשתתף בה

אמרו חכמינו זכרונם לברכה בסוכה אצל שמחת בית השואבה נעשה תיקון גדול שעשו שאנשים למטה ונשים למעלה, דלמדו קל וחומר דכתיב וספדה הארץ משפחות משפחות. תרין אמוראין חד אמר זה הספידו של משיח וחד אמר זה הספידו של יצר הרע, מאן דאמר הספדו של משיח, מה אם בשעה שהן אבלים את אמר אנשים בפני עצמן והנשים בפני עצמן, בשעה שהן שמחים לא כל שכן. ומאן דאמר זה הספידו של יצר הרע, ומה אם בשעה שאין יצר הרע קיים, את אמר אנשים בפני עצמן, והנשים בפני עצמן, בשעה שיצר הרע קיים לא כל שכן וכו'. ובפרט כי בעונותינו הרבים כמה נשים בדורות הללו עומדים בבשר הצוואר או החזה מגולות וראיית ערוה אפילו ברשות אחרת אסור (עיין שולחן ערוך אור החיים סימן ע"ה במגן אברהם ובפרי מגדים שם ודו"ק).

לדעתי טוב שלא להתפלל אפילו בראש השנה ויום הכיפורים בצבור מלעמוד במקום כזה אשר הנשים נראות בחצי גופן

למנוע מלילך למקומות כאלו מסתכלים עליו כאלו הוא אינו מן הישוב רחמנא ליצלן, ונשכח לא עלינו כל גדרי הצניעות ואין מוחה בידם בכל כוחו, וכל שכן אלו שמניחים מרצונם בנותיהן שילכו בבגדי הפריצות והשחץ המאבדות נפשות בנותיהם, וכל שכן אלו המוסרין בניהם ללמוד אפיקורסות, ומטמאין נפשותיהם בהפקירות ובעזות, ובפגם ברית קודש בשאט נפש חס ושלום, ושופכים זרעם לבטלה בידים רחמנא ליצלן, ידונו במשפט מר ומרור, ואין שיעור לעונשם רחמנא ליצלן לאחר אריכות ימיהם ושנותיהם.

הפוגמים בברית קודש לא יזכו לראות פני משיח – ונידונים בגיהנם לדורי דורות ומעכב הגאולה

כ' הפגם הברית קודש הוא קשה מכל העבירות, שלא יקומו לתחיית המתים, ולא יראו פני השכינה, ויהיו נידונים לדורי דורות, ויהא דיניהם בצואה רותחת, כמובא בזוהר הקדוש (פרשת תרומה דף ק"נ ע"ב), וכשיבוא משיח לא יזכו לראות פניו רק אלו העושים תשובה על פגם ברית קיימא קדישא.

ועיקר העקרון הוא זה הפגם, ועל זה ידו כל הדווין, כי זה החטא מרה ולענה וראש, כי זה כל צרתן של ישראל, וכל הגלות תלוי בזה, וזה עיקר עיכוב פעמי הגאולה.

לכן לא יהא זאת עבירה קלה, כי אולי היו רואים אלפי אלפים נשמות שמתגוללים בצער בכל פינה והולכין מדחי לדחי, כמו שזכו לראות זאת זכי הראות כמקובל בפי

והאישה מספרת עם בעלה. אין זה מקום לד'. אם אי אפשר לרומם מחיצה בעזרת נשים ראוי ליסע ממקום ההוא כאשר כתב הרמב"ם (פרק ו' מהלכות דיעות הלכה א' עיין שם).

ואם אי אפשר ליסע משם לא יתפלל בצבור שם כל זמן שלא נעשה תיקון שלא יוכל איש להסתכל בצורה אשה. (תוכן דברי המחנה חיים ח"ו ס"י).

צדיקים הקדושים, ואם היינו רואים זאת לא היה נכנס שום שחוק בפינו לעולם, והיינו בוכים ומבכים ומיללים תמיד על עונותינו, והיינו עוסקים בכל מיני תשובה וסיגופים למרק עונותינו הרבים, רק היצר הרע הרשע סותם העינים ואומר לו לאדם שלום עליך נפשי ושאל בית מנוס לך, אכול ושתה ולא תדאג על מחר מה שיעבור עליך, אזי אוי לו ואוי לנפשו העלובה.

כל עבירה באה לפניו בעצמו ומעיד עליו אתה עשיתני ויצרתני ביום פלוני ופלוני

לכן צריך כל אחד לדעת שאין דבר קטן מן הקטנים ועבירה קלה שבקלות אשר לא נדון עליה האדם, כי אין שום דבר נאבד למעלה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה וכל מעשיך² בספר נכתבין, וכל ציור של עבירה באה לפניו בעצמו ומעיד עליו אתה עשיתני ויצרתני ביום פלוני ופלוני.

למה ברא הקב"ה יסורים גופים ונפשיים

כמובא בזוהר (בראשית דף מ"ג ע"ב), וזה לשונו :

היכלא רביעאה³, היכלא דא איהו משניא מכלהו, ארבע היכלין לדא, דא לגו מן דא, וכלהו חד היכלא. הכא איהו

(ב) אבות פרק ב' משנה א'.

(ג) [פירוש הסולם - מאמר היכל הרביעי, גבורה:] **היכלא רביעאה: היכלא דא איהו משניא מכלהו, ד' היכלין לדא, דא לגו מן דא וכלהו חד היכלא:** היכל הרביעי, היכל זה הוא משונה מכל ההיכלות, כי ארבעה היכלות בו זה לפניו מזה, וכולם היכל אחד. ומבאר לפנינו שאלו ד' היכלות הם ד' בתי דינים, האחד הפנימי הוא לדיני נפשות, וג' בתי דינים הם שמסביב לו הם לשאר דינים. ומה שהיכל זה הוא גבורה ולא ת"ת, יתבאר להלן.

רוחא דאקרי **זכות**, באתר דא מתהפך זכות דכל בני עלמא.
רוחא דא נטיל כלא.

מניה נפקו¹ שבעין נהורין, כלהו מנצצין וכלהו בעגולא דלא
מתפשטי כאלין אחרנין, מתדבקן דא בדא ונהירין דא

(ד) **מניה נפקו ע' נהורין כלהו מנצצין וכלהו בעגולא דלא
מתפשטי כאלין אחרנין:** מן הרוח הזה, זכות, יוצאים ע' אורות, כולם
מתנוצצים בבת אחת, וכולם מאירים בבחינת עגולים, כי אינם מתפשטים להאיר
ממעלה למטה כמו אורות האחרים **מתדבקין דא בדא, ונהירין דא בדא,**
אחידן דא בדא האורות מתדבקין זה בזה, ומאירים זה בזה,
ונאחזים זה בזה. **מתדבקן** יורה שיש ביניהם השואת הצורה, כי
דבקות הרוחני אינה אלא השואת הצורה. **ונהירין דא בדא,** יורה
שצריכים זה לזה, שלא יוכלו להאיר זה בלי זה, ואם היה חסר
אחד מהם לא היו יכלו להאיר. **כל זכיון דעלמא קמי אלין נהורין**
קיימין כל זכויות העולם נמצאות לפני אורות הללו. כלומר לאורם
רואים איך כל חובות העולם מתהפכים לכף זכות.

ביאור הדברים כי אמרו חז"ל לא ה' שמחה לפניו כיום
שנבראו בו שמים וארץ, משמע שכל בריות העולם הם בתכלית
השלמות במדה כזו שלא ה' שמחה לפניו וכו' אמנם אי אפשר
לאדם לקחת חלק בשמחתו ית' הגדולה הזו, אלא לאחר שעשה
תשובה שלימה מאהבה, אבל מטרים זה, לא ישמח כלל בעצמו
ובבריות העולם, אלא להיפך, שמרגיש לפניו עולם מלא צער
ומכאובים, עד שאומר ארץ ניתנה ביד רשע, הן מכאובים גופנים,
והן מכאובים נפשיים, שהם העברות שעושה. וכל זה הגיע לו
מפני שהולך כנגד הטבע של הבריאה, כי לא נברא העולם אלא
בסוד השפעה, דהיינו לעסוק בתורה ומעשים טובים כדי להשפיע
נחת רוח ליוצרו ולא להנאת עצמו, כמו שכתוב כל פעל ה'
למענהו, דהיינו בכדי שהבריות ישפיעו לו נחת רוח. אבל בתחילה
עיר פרא אדם יולד, דהיינו שכל ענינו הוא להנאת עצמו ואין בו
הרצון להשפיע כלל, והוא טוען, כל פעל ה' למעני ולהנאתי,
שהרי רוצה לבלוע העולם ומלואה לטובתו ולתועלתו.

בדא אחידן דא בדא. כל זכין דעלמא קמי אלין נהורין קיימין, מכלהו" נפקי תרין נהורין שקולין כחדא דקיימי קמייהו תדיר

ולפיכך הטביע הבורא יתברך יסורים קשים ומרים, בענין הקבלה לעצמו הטבוע באדם מעת לידתו, הן מכאובים גופניים והן מכאובים נפשיים, באופן שאם יעסוק בתורה ומצות אפילו להנאת עצמו, מכל מקום על ידי המאור שבה ירגיש הפחיתות והשחיתות הנוראה שיש בטבע הקבלה לעצמו, ואז יתן אל לבו לפרוש את עצמו מטבע הקבלה הזו ויתמסר לגמרי לעבוד רק להשפיע נחת רוח ליוצרו, בשיעור הכתוב כל פעל ה' למענהו. ואז יפקח ה' את עיניו ויראה לפניו עולם מלא מתכלית השלימות שאין בו חסרון כל שהוא, ואז לוקח חלק בשמחתו ית' שבעת בריאת העולם וז"ש חז"ל זכה, הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות. כי בכל מקום שנותן עיניו הוא רואה רק טוב ורק שלימות, ואינו רואה במעשה הקב"ה שום חובות כלל אלא הכל זכיות.

ובענין היסורים הגשמיים והרוחניים שסבל מטרם שעשה תשובה, יש בהם ב' דרכים: א) הוא בחינת כל מה דעביד רחמנא לטב עביד, כי הוא רואה בעיניו, אשר לולא המכאובים הנוראים ההם, שסבל מכח שהי' משוקע בטבע הקבלה לעצמו, לא הי' זוכה לתשובה מעולם, וא"כ הוא מברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, כי לולא הרעה לא הי' זוכה להטובה. ונמצא שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, כלומר, גורמים להטוב. ב) היא בחינת גם זו לטובה, דהיינו לא לבד שהרעות נעשו גורמים להטובה, אלא שהרעות עצמם נהפכו ונעשו טובות, והיינו ע"י אורות גדולים מאד, שהבורא ית' מאיר בכל אלו הרעות עד שנהפכו ונעשו לטובות, הן היסורים הגופניים, והן היסורים הנפשיים שהם העברות, באופן שהחובות נהפכו וקבלו צורות של זכיות. ואלו האורות המהפכים את החובות לזכיות, הן הע' נהורין שבהיכל הזה שלפנינו, ובשבילם נקרא היכל זה היכל הזכות.

ה) מכלהו נפקי תרין נהורין שקולין כחדא דקיימו קמייהו תדירא, מכללות כל ע' האורות, יוצאים ב' אורות שהם שקולים כאחד. העומדים תמיד לפניו. פירוש, כי נתבאר, שאלו ע' האורות הם מהפכים

לקבל¹ אליו אינון שבעין רברבן ממנן לבר דסחרין כל (הני) (ד"א אינון) ארבע היכלין. שבעין נהורין אליו ותרי נהורין דקיימין קמייהו כלהו פנימאין גו לגו, ורזא דא דכתיב (שה"ש ז, ג) בטנך ערמת חטים סוגה בשושנים.

לקמי נהורין¹ אליו עאלין כל זכו וכל עובדין דעלמא לאתדנא. תרין נהורין אליו אינון סהדי סהדותא, בגין

חובות בני אדם לזכויות כנ"ל בדיבור הסמוך, והנה אז נבחנים החובות והזכויות לב' אורות שקולים זה לזה, כלומר שמעלת החובות חשובה כמו מעלת הזכויות, ואין זו חשובה מזו משהו, והם עומדים ומאירים לפני ע' האורות תמיד, ומעידים עדות לפניהם כמ"ש לפנינו בסמוך.

(ו) לקבל אליו, אינון ע' רברבן ממנן לבר דסחרין כל ארבע היכלין, לעומת אלו ע' האורות, יש ע' שרים ממונים, שמהם כל הדינים שבעולם, העומדים בחוץ, ומסבבים כל ארבעה ההיכלות הללו מבחוץ, שבעין נהורין אליו ותריין דקיימא קמייהו כלהו פנימאין גו לגו, אבל ע' האורות וב' האורות העומדים לפניהם הם פנימיים לפני ולפנים (כמ"ש להלן באות ק"ו), ורזא דא דכתיב בטנך ערמת חטים סוגה בשושנים, בטנך, היינו פנימיות, כמו הבני מעים שהם בפנימיות הגוף. חטים, רומז לחטאים, דהיינו החטאים שנעשו לזכויות בסוד ע"ב נהורין הנ"ל, שהם לפני ולפנים של ד' ההיכלות כנ"ל, וע"כ נאמר עליהם בטנך ערמת חטים. אמנם סוגה מבחוץ בשושנים, הרומזים לדינים, שהם הע' שרים הממונים, שהם פועלים כל הדינים שבעולם. ומה שאומר שהע' שרים הם הלעומת של ע' נהורין, הענין הוא, כי הגם שכל החטאים והעונשים באים מע' שרים, עם כל זה אינם ח"ו ברשות עצמם אלא שהם משמשים להע' נהורין כי תפקידם להכשיר התחתונים שיהיו ראויים לקבל הגילוי הגדול של ע' האורות, ולפיכך נבחנים, שע' שרים הממונים מסבבים ההיכלות והע' נהורין מבחוץ.

(ז) **לקמי נהורין אליו עאלין כל זכו וכל עובדין דעלמא לאתדנא.** לפני ע' האורות האלו באים כל הזכויות וכל מעשי בני העולם למשפט. כלומר

שע' האורות הללו, ה"ס ב"ד של מעלה, הדנים כל בני העולם. **תרין נהורין אלין אינון סהדי סהדותא**, ב' האורות העומדים לפניהם, הם המעידים עדות של מעשי בני העולם. **בגין דאית שבעה עיני ה' דמשטטי בכל ארעא**, משום שיש שבעה עיני ה' המשוטטות בכל הארץ. עינים פירושו השגחה, ויש שבעה מדות בהשגחתו ית' שהם חג"ת נהי"מ, והם המכונים שבעה עיני ה', כלומר, ז' מיני השגחה המכשירים את בני העולם לקבל העונג והנועם העליון. **כל מה דאתעביד בעלמא אתרשים בההוא עובדא ממש וההוא זכותא ממש וקיימי בקיומיהו**, כל מה שנעשה בעולם הן טוב והן רע, נרשם צורתו באותו המעשה ממש ובאותו הזכות ממש ומתקיימים ועומדים לנצח, כלומר, שאין שום דבר נאבד מהעולם הן ממעשים הרעים והן ממעשים הטובים, אלא כל מעשה נרשמת בצורתה בסוד שבעה עיני ה' וגו' וניתן לה בזה קיום נצחי. **ואלין תרין נהורין חמאן בהו ומסתכלן וסהדי קמי אלין ע' נהורין**, ושני אורות האלו רואים ומסתכלים בכל מעשה, ומעידים עדות לפני ע' האורות, שהם חב"ד של מעלה, ואחר שהע' נהורין שומעים עדותם, **אלין ע' גזרי גזרין ודיינין דינין הן לטב והן לביש אלו ע' האורות גוזרים גזרות ודנים דינים הן לטובה והן לרעה**, דהיינו ע"פ עדותם של ב' האורות. פירוש כי בעת השלמות נמצאים ב' האורות הללו שה"ס אור החובות ואור הזכויות, שקולים זה בזה, בסוד שזדונות נעשו לו בזכיות כנ"ל (דף ס"ד ד"ה ביאור) ואז ע' האורות שה"ס ע' סנהדרין של מעלה, דנים לפי עדותם הטובה הזו את כל מעשה לטובה. אבל אם ב' האורות אינם שקולים, אלא אור הזכיות גדול מאור החובות, הנה במדה זו יש חסרון ניכר במעשים הרעים, אשר האדם שעשה אותם, צריך לשוב בתשובה מאהבה עליהם, וזה נבחן שב' האורות מעידים עדות רעה על המעשים שעשה האדם, ואז ע' האורות דנים דינים לרעה, עד שישוב האדם תשובה מאהבה עליהם, ויהפכו לגמרי לזכיות, ויהיו ב' האורות שקולים זה כזה. הרי שהע' נהורין דנים את האדם לפי עדותם של ב' האורות, כלומר אם שקולים או אינם שקולים, ולפי מדת החסרון עד שיהיו שקולים. **והכא איהו**

(דאינון) דאית שבעה עיני ה' דמשטטי בכל ארעא, (ס"א כן כל) כל מה דאתעביד בעלמא אתרשים בההוא עובדא ממש וההוא זכותא ממש וקיימי בקיומיהו, ואלין תרין נהורין חמאן בהו ומסתכלן וסהדי קמי אלין ע' נהורין, אלין ע' גזרי גזרין ודייני דינין הן לטב הן לביש, והכא איהו אתר דזכותא, עכ"ל.

אתר דזכותא, וכאן בהיכל זה הוא מקום הזכות, כלומר שמה שאומר ודיינין דינין הן לטב והן לביש, אינו מתגלה כאן אלא בהשפע המושפע מע' נהורין המגיע למטה שם ניכר הרע, אבל כאן הוא הזכות בלבד.

מזדעָה ואזהרה

מאת רבותינו הגאונים והצדיקים

מארי דארעא דישראל ורבנן קשישאי

ובתי הדינים של ספרדים ואשכנזים פרושים וחסידים

מוסר המדות והצניעות הוא יסוד מוסד בחיי העם הישראלי מדור דור ובו היה מתפאר ומתהלל נגד כל הגוים ואומות העולם. וכמה הזהירו חז"ל על השמירה וההשגחה של תערובת אנשים ונשים בכל מקרה שהוא. גם באסיפות של שמחה וגם להיפך תמיד תקנות גדולות תקנו לבל עבור על גדרי הצניעות ולהשמר מכל דבר רע. אכן בעוה"ר שמענו ראינו כי החל הקהל להקל באיסור חמור זה וביחוד בשמחה של מצוה להתאסף ולסעוד אנשים ונשים בבית אחד ומהפכים את מצות שמחת חתן וכלה לעבירה של הרהור ופרצה במוסר וצניעות רח"ל.

לזאת ראינו לנו לחובה להודיע בשער בת רבים דעת תוה"ק לאפרושי מאיסורי, וכפי מה שכבר נתבאר החומר שבדבר בדברי רבותינו בעלי השו"ע ושאר פוסקים מובהקים זכרונם לברכה, שמוטל חוב קדוש להשגיח בסעודות חתונה וכיוצא בהן שלא יאכלו אנשים ונשים בחדר אחד כי אם האנשים בחדר מיוחד והנשים בחדר מיוחד בין בש"ק ובין בחול.

וישראל קדושים יתאמצו בכל תוקף ועוז להעמיד גדרי הצניעות על תלם ולחזק דת משה ויהודות. ובזכות הרבים זה נזכה לגאולה שלימה ולישועה קרובה במהרה בימינו אמן.

כעתירת החותמים למען כבוד שמו יתברך

בימי השוכבים דהאי שתא תרפ"ז

ראב"ד לעדת הספרדים

בד"צ לכל מקהלות

אשכנזים

בד"צ לעדת אשכנזים

חסידיים

בד"צ לעדת ארם צובא

נאם יעקב חיים סופר

ראב"ד לעדת הבבלים

נאם שלום יוסף אלשיך

ראב"ד לעדת התימנים

נאם יוסף חיים זאנענפלד

נאם אלי' קלצקין

גאב"ד לובלין

נאם משה יוסף האפמאן

ראב"ד דק"ק פאפא

נאם שלמה אליאשוב

בעהמ"ח "לשם שבו ואחלמה"

נאם זרח ראובן ברווערמאן

חיים שאול דווּיק

זקן המקובלים

דוד פאפו

מי ראה אלה הגדולים יוצאים לחזק גדר הגדול שמטילים

חוב קדוש וכיהודא ועוד לקרא הננו חוזרים ומיסדים

ומעוררים לחוב קדוש לקיים בקפידה היותר גדולה ככל הנ"ל

ולראי' ח"ש למען כבוד שמו יתברך

ובפרט כעת שרבו הפריצות באופן מבהיל ונורא

ה' יכפר בעד ניסן תש"י ירושלים עיה"ק ת"ו

בד"צ ספרדים

מב"ד הראב"ד בנימין לוי ס"ט

נאם הצ' משה עדס ס"ט

נאם עזרא הדאיה

נאם מרדכי מיוחס ראב"ד

נאם רבינו סעדיא בן ונישטי ס"ט

נאם זעליג ראובן בענגיס

רב ואב"ד לכל מקהלות האשכנזים

בעיה"ק ירושלים תובב"א

הבד"צ לכל מקהלות האשכנזים :

נאם פנחס בהגריז"ל עפשטיין , ראב"ד

נאם ישראל יצחק הלוי רייזעמאן

נאם דוד הלוי יונגרייז

העתק מפנקס של עיר וויטקיב

בעת שהי' שם רב אב"ד

הגאון הקדוש בעל הפלאה זצ"ל

וזה לשונו:

אשר חכמים הגידו והזהירו

שלא להיות אנשים ונשים

בחדר אחד בסעודת נשואין

וכמה רעה ראינו כי בהקהל אנשים ונשים כאחד
באו כשכור יחוגו וינועו ומידי הרהור לא יצאו
ואשה פגיעתה רעה פן יעלה באחד ומאה להלכד
בזו חס ושלוש מה נאה, ואין שמחה למעלה.

לא כן לכו נא הגברים ועבדו את ד' בשמחה וחדות ד' היא מעוזכם.
ונשים עם בפני עצמן חייבין בשמחה בפני עצמן,
וכדאי הוא לשמוח בשמחת המקום ב"ה

**כל זה הסכמנו כולנו כאיש אחד בלב אחד ושפה אחת
לעשות משמרת למשמרת דת תורתנו הקדושה
ובשמתא מאן דעבר על מילתא דא**

ולהשומע יונעם ויזכה לשמוח בבית הבחירה הבית והבירה

שיבנה במהרה בקרן אורה

הבעה"ח היום יום ב' י"ד שבט תקכ"ז לפ"ק

וויטקיב יצ"ו

הק' פנחס הלוי איש הורוויץ

נעזרת השם יתברך

פרק כ"א

• כי-תשא •

בפרק הזה מבואר:

הרמ"ח מצות עשה צועקים בכל יום
ויום על האדם, עשה אותנו שתחיה
בזכותינו ותאריך ימים - העוסקים
בצרכי ציבור ומבטלים מתורתו כדי
להעמיד הדת על תילה מקבלים שכר
כאילו היו יושבים ועוסקים בתורה -
הכופה את חבירו לעשות מצוה הוא
כמו שהוא בעצמו עשה המצוה -
הנטפל לעושי מצוה הוא כהעושה
מצוה - עניני גלגולים שיכול להתגלגל
אם לא ישוב בתשובה.

תוכן הענינים

של פרק כ"א

- א. עניני גלגולים שיכול להתגלגל אם לא ישוב בתשובה.....ה
- ב. הרמ"ח מצות עשה צועקים בכל יום ויום על האדם, עשה
אותנו שתחיה בזכותינו ותאריך ימים.....ח
- ג. העוסקים בצרכי ציבור ומבטלים מתורתו כדי להעמיד הדת על
תילה מקבלים שכר כאילו היו יושבים ועוסקים בתורה.....יג
- ד. הכופה את חבריו לעשות מצוה הוא כמו שהוא בעצמו עשה
המצוה.....יג
- ה. הנמפל לעושי מצוה הוא כהעושה מצוה.....יג
- ו. מעשה באשה שבכתה הרבה לזכות לבעל תורה וירא שמים
באמת - וזכתה לבעל צדיק וקדוש שמסר נפשו וקפץ מהגג
לשמוע ולענות אמן יהא שמיה רבא.....יד

